

טבלה מס' 3. שיעור הוואריאציה בתוך העדרים

מספר חליבות	הממוצע בק"ג חלב יומית	סטית התקן	מקדם השונות
3 ×	17.6	2.4	13.64%
2 ×	15.3	2.16	14.12%

בעדרים קיבוציים 65% המבכירות הניבו בתחום ± 2.4 ק"ג חלב מהממוצע של עדריהן ובמושבים ± 2.16 ק"ג חלב מהממוצע של המושב. מקדם השונות במושבים היה רק במקצת יותר גבוה מבקיבוצים למרות פיזור המבכירות בעדרים רבים; נראה איפוא שבכל מושב הושגה מידה רבה של אחידות בתנאי האחזקה.

ד. גיל ההמלטה

חושבו ההשפעות של גיל ועונת ההמלטה על התנובה הממוצעת לגבי 2652 מבכירות שנחלבו $3 \times$ 657 מבכירות שנחלבו $2 \times$. נמצאה הגדלה עקבית של התנובה עד גיל המלטה של 29 חודש, מגיל זה לא גדלה התנובה הממוצעת של המבכירות בעקבות גיל המלטה מבוגר יותר.

טבלה מס' 4. גיל ההמלטה והתנובה היומית הממוצעת

גיל ההמלטה בחודשים	23—22	24	25	26	27	28	29—36
ק"ג חלב ליום, $3 \times$	16.1	16.5	17.1	17.2	17.3	17.7	17.8
ק"ג חלב ליום, $2 \times$	14.1	14.7	15.0	15.4	15.5	15.3	15.9

ה. עונת ההמלטה

לאחר שהתנובות תוקנו לגיל אחיד ולתקופה סטנדרטית של 305 יום, חושבה הסטיה בתנובת החלב של כ"א מ"3309 מבכירות מהממוצע של עדרה. הסטיות סוכמו לפי חודש ההמלטה. הסתמנו 2 עונות המלטה: חורפית וקיציית, כשהתנודות בתוך כל עונה הן קלות וללא מגמה ברורה. ההפרשים בין עונת ההמלטה החורפית לבין הקיציית הם יותר גדולים בעדרים במושב מאשר בעדרים שבקיבוצים.

טבלה מס' 5. הסטיות בתנובת חלב מהממוצעים בתחלובות סטנדרטיות של 305 יום לפי עונות ההמלטה

עונת נובמבר—מאי	עונת יוני—אוקטובר	
+ 32 ק"ג חלב	- 50 ק"ג חלב	קיבוצים $3 \times$
+ 48 ק"ג חלב	- 131 ק"ג חלב	מושבים $2 \times$

ראובן בר-ענן

המחלקה לבקר — יחידת ההשבחה

הופעת חסר ויטאמין A בבני-בקר באנגליה

בשלוש חוות במזרח אנגליה נתגלו סימנים בולטים של חסר ויטאמין A בבני-בקר שבגיל 6—12 חודש (עיוורון, אילוח באיברי הנשימה, שלשולים בצקות). עד להופעת סימני החולי התפתחו בבני-הבקר ללא כל הפרעות. אחרי הגמילה ניוונו בהמות אלה במזון מרוכז בעיקר והחוספת הקטנה של שחת היתה ממין גרוע. ממספוא ירוק באיבוס או ממרעה לא נהנו כלל. נתגלה, אם כן, שמנת-המזון שהוגשה לבני-בקר היתה דלה מאוד בוויטאמין A, ולא ספקה את צרכיהם כל עיקר בשלבי הגדילה האינטנסיבית.